

Wiljandi

Gesti Põllumeeste Seltsi poolt

1900 aastal

9., 10. ja 11. septembril

Wiljandis arapeetama

põllu- ja käsitöö näituse

eeskawa ja leadused.

Wiljandis,

Trükitud A. Peeri trükikojas 1900.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis.

Доводено Цензурою. — Юрьевъ, 20. мая 1900 г.

TARTU ÜLIKOOI
RAAMATUKOGU
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Näituse eeskawa.

§ 1. Näitus peetakse 9., 10. ja 11. septembril ära ja on waatajatele awatud: 9. septembril kell 12—7. õhtu, 10. sept. k. 9 hom. —7 õhtu ja 11. sept. k. 9 hom. —5 õhtu.

§ 2. Näituse jaoskonnad.

I. Koduloomad ja linnud.

1. Hobused.

A. Sõidu- ja ratsahobused.

a) Täkid.

1. fl. Sugutäkid — nelja-aastased ja wanemad.
2. " Kolme-aastased täkid.
3. " Kahe-aastased "
4. " Ühe-aastased "

b) Märad.

- 1—4. fl. niisama, kui täkude juures.
- 5 " Warjadega märad.

B. Tööhobused.

Taotus niisama, kui sõidu- ja ratsahobuste juures.

2. Weised.

a) Pullid.

1. fl. Täiswerd pullid.
2. " Segawerd "
3. " Gesti tõuugu "

b) Lehmad.

c) Mullikad.

d) Wajikad.

Taotus niisama, kui pullide juures.

3. Lambad.

a) Willalambad.

b) Lihalambad.

4. Siad.

5. Kodulinnud.

a) kanad, b) hanid, c) pardid, d) kalkunid ja muud.

II. Karjakasvatuse saadused ja piimatalituse riistad.

A. Piimatalituse saadused.

a) Wõi.

1 fl. Hapukoore wõi.

2 „ Parifi wõi (feedetud foorest).

3 „ Rõõsakoore wõi.

b) Suust.

c) Piim.

B. Muud karjakasvatuse saadused.

Naht, will, harjased, seep, liim j. n. e.

C. Piimatalituse riistad.

Lüpsi-, kurnamise-, wanutamise nõuud, foorelahutajad, wõitegemise masinad ja muud.

III. Põllutöö saadused.

1. Wiljataimed ja seemned: ruffid, nisud, odrad, kaerad, uad, herved, tatrak, kartohwid jne.
2. Elajatoidu taimed ja seemned: ristikein, timut ja muud.
3. Kiutaimed ja seemned: linad, kanep ja muud.
4. Põllutöö tehnika saadused: jahu, tangud, tärklis, taimeõlid ja muud.

IV. Lhia-, metsa- ja mesilastepidamise saadused.

1. Lhiapidamise saadused: a) aiapuude taimed, wiljad ja seemned; b) marjapõõsad ja marjad; c) puu-

- wilja joogid ja muud ; d) feeduwiljad ja seemned : kapsad, kaalid, lurgid, kõrwitjad ja muud.
2. Metsapidamise saadused: a) Metsapuude taimed ja seemned ; b) metsahäwitajate putukate kogud ja muud.
 3. Mesilastepidamise saadused: a) mesi, waha j. m. b) mesipuud mesilastega ja mesilastepidamise juures tarwitatawad riistad.

V. Põllutööriistad ja masinad.

1. Põlluharimise, külwamise ja seemnepuhastamise riistad ja masinad : adrad, äfed, külwimasinad j. m.
2. Wilja- ja heina-koristamise, rehepeksu, tuulamise ja muud masinad ja riistad.

VI. Meesterahwa käsitööd.

Kõiksugu sepa, puusepa, tõllasepa, sadulsepa, korwipunumise, raamatukõitmise ja muud tööd ja tööriistad.

VII. Naesterahwa käsitööd.

1. Telgede pääl kuetud tööd : kangad, tekid, laudlinad jne.
2. Warrastega kuetud tööd : sukad kindad, ja muud käsitsi ja masinaga tehtud tööd.

3 Heegeldatud, wäljaõmmeldud ja muud tööd.

§ 3. Näituse ajal saab kõnesi peetud ja näitusele toodud masinate ja riistadega proovitöösid tehtud.

§ 4. Näituse piletite hinnad on : Laupäewal 35 kop., pühapäewal 25 kop ja esmaspäewal 35 kop. Terwe näituse aja pilet nime pääle 1 rbl.

Tähendus : Seltsi liikmed, kes käesolewa aasta eesti liikmemaksu ära maksnud on ja liikumekaardi eite näitawad, pääsewad ilma piletitä näitusele.

Näituse asjade wäljapanemise kord.

Asjade ülesandmine.

§ 5. Kõik näitusele toodawad loomad ja asjad piawad hiljemalt kaks nädalat enne näituse algust, see on 27. augustiks, Wiljandi Gesti Põllumeeste Seltsi eestseisusele ehk allpool nimetatud näituse toimekonna liikmetele üles antud saama : Wiljandi linnas : Dr. T. Soosar, H. Koorits, K. Mälson, H. Leofe, T. Kurrik ; Wiljandi wallas : J. Soosaar, J. Must, H. Mõges ; Karulas : J. Koerna, A. Uiu ; Wana-Wõidus : J. Siimer, J. Eigu ; Pärstis : M. Reier, J. Kitzel ; Päris : H. Takk, P. Pruuden ; Wiiratsis : P. Kalja, M. Türine ; Wana-Tennasilmas : H. Jaanson, A. Alwer, H. Karu ; Uusnas : H. Nigul ; Hofstres : P. Minson, J. Raudsepp, M. Pill ; Aidus : J. Johannson ; Kaarlis : J. Laarman (Kimmul),

J. Kuubel; Loodis: J. Millisfer, R. Wene; Süfus:
J. Orrow; Heimthalis: T. Weldemann, J. Särew;
Tuhalaanes: P. Kuusik; Suure-Kõpus: J. Tuust,
J. Tari; Sürgaweres: A. Kaswandik, J. Käär;
Taeweres: J. Nõmmik; Enges: J. Kurrik; Regul-
dis: A. Pajur; Lahmuses: K. Reissar; Wastemõi-
sas: J. Kurrikoff, M. Kuusikler; Kõos: J. Mar-
tinson; Wana-Karistes: S. Meltjas, M. Sepp; Uue-
Karistes: Peeter Semper; Pornuses: J. Tünder,
J. Toomberg; Abjas: M. Tir; Tarwastus: J. An-
nus; Riidajas: J. Leinbock; Woorus: A. Johann-
son; Kärftnas: G. Kubbo, S. Turp; Surjewis:
A. Saakson (Postimehe toimetuses).

Tähendus: Hiljemalt ülesantud asjad saavad, kui ruum lubab
küll wastu wõetud, ei tule aga mitte auuhinna mõistmise
alla, wõiwad aga niisama, kui teised asjad, äramiütud
saada, kui wäljapanaja seda soowib. §§ 16, 17.

§ 6. Asjade ülesandmiseks on ülesandmise le-
hed trükitud, kuhu küsimiste pääle täielised kostused
tulewad kirjutada. Ülesandmise leht № 1 tuleb 27.
augustiks s. a. W. G. P. Seltsi eestseisusele sisse
saata, № 2 aga nende samade kostustega näituse plat-
sil asjade sisseandmise juures ette näidata.

§ 7. Kui wäljapanaja wale teateid looma ehk
asja kohta üles annab, siis kaotab ta auuhinna saa-
mise õiguse.

§ 8. Kõikide näitusele toodawate asjade wäär-
tus piab üles antud saama ja ei wõi näituse ajal
mitte kõrgendatud saada. Kes oma looma ehk asja
müüa tahab, piab ülesandmise lehes seda juurde kir-
jutama.

Asjade wastuwõtmine.

§ 9. Näituse asjade wastuwõtmine näituse ruumides kestab **S.** septembril l. kella 12=nest õhtu kella 8=ni ja **9** sept. hom. kella 7—9=ni.

Näitusele toodaw hapukoore ja keedetud koore (Pariisi) wõi piab kaks nädalat enne näitust, püha= päewal 27. augustil s. a. kella 12=nest kuni 5=ni feltfimajas näituse toimekonnale ära antud saama. Kõõsakoore wõi saab näituse muude asjadega ühel ajal wastu wõetud.

Asjade wastuwõtmise juures antakse wäljapane= jale kwiitung, mille ettenäitamisel asjad pärast näi= tuse lõppu omanikule wälja antakse.

§ 10. Näitusele toodawate loomade ja asjade eest wõetakse järgmisel wiisil platfiraha :

Hobuse eest tallis.	1 rbl. — kop.
" " kuuri all	— 50 "
Warsaga mära eest, kui ta kaks	
latri=ruumi tarwitab	2 rbl. — kop.
Kari loomade eest latri päält laudas	50 "
" " " " kuuri all	25 "
Sia, lamba, wafika eest	" 20 "
Põllutöö riistade, masinate, wanfrite eest jne.	
ruutsülla päält	10 "
Asjade eest kuuri all ruutsülla päält	20 "

Raeste= ja meesterahwa käsitööde, karjakaswa= tuse ja põllutöö saaduste eest saalis ja weranda pääl numbri päält 10 kop; tarwitab asi rohkem, kui

üks ruutjalg ruumi ehk pannakse terve asjade kogu wälja, siis tuleb ruutjala päält 5 kop. maksta.

Sulgloomad, kes puurides näitusele toodakse, on maksust priid.

Platfiraha tuleb asjade fiskeandmise juures ära maksta.

§ 11. Et näituse waatajatele wõimalikult teha, wäljapandud asju lähemalt tundma õppida, selleks palutakse wäljapanejaid näitusele toodawatele asjadele lühikene kirjeldus juurde panna.

§ 12. Asjade wäljapanejad saawad esimesel ja wiimasel näituse päewal prii pileti, kui asi pääle wiie rubla wäärt on; wäljapanejad aga, kelle näite asi alla wiie rubla wäärt on, saawad üksnes wiimasel näituse päewal prii pileti, mis asjade wastuwõtmise juures wälja antud saawad.

A s j a d e h o i d m i n e.

§ 13. Asjade ja loomade tulekassas finnitamine wõib asja omaniku poolt tema enese kulul sündida.

§ 14. Näituse asjade wigastamise ehk mõne muu kahju eest ei wastuta näituse toimefond mitte.

§ 15. Loomade söötmise ja talituse eest piawad wäljapanejad ise muret kandma. Loomade talitajatele saawad fiske- ja wäljakäimise prii piletid antud, mis nähtawas kohas kanda tulewad. Sel ajal, kui näitus awatud, ei tohi talitajad mitte näituse platsilt ära minna, ning ei saa sellepärast ka sel ajal selle piletiga fiske lastud, waid piawad oma kuluga uue pileti

oftma; nõndasama piawad talitajad uue pileti oftma, kui nad antud prii pileti ära kaotanud on. Loomade puhastamine piab iga päew enne näituse awamist sündima. — Loomade talitajad ja asjade järele waatajad piawad näituse toimekonna seadmisi tähele panema ja tema sõna kuulma.

Tähendus 1 Kui loomade talitaja äraolemise pärast üks loom ette toomata jääb, siis on looma wäljapanejal lüni 1 rbl. maksta ja toimefond lasseb selle looma ühest selleks säetud inimesest ette tuua.

Tähendus 2. Leitakse kedag't, kes wõõra pileti'ga sisse tulnud on, siis maksab ta 1 rbl. trahwi, wõetakse pilet ta käest ära ja saadetakse ta ise näituse ruumidest wälja, Nõndasama piab ka ärawõtetud pileti omanik 1 rbl. maksuma.

A s j a d e m ü ü m i n e .

§ 16. Näitusele toodud asjade müümine sünnib ainult näituse jaosfondade juhatajate läbi. Müütud asjade päält läheb näituse kassasse: loomade eest 2 protsenti, eluta asjade eest 1 protsent.

§ 17. Kes oma näitusele toodud loomi ehk asju oksjoni wiisil toimekonnast müüa tahab lasta, see piab seda toimekonnale teada andma. Wäljapaku- mist toimetab näituse toimefond. Protsendi raha tuleb nõndasama palju maksta, kui müümise juures.

A s j a d e ä r a w i i m i n e .

§ 18. Näitusele toodud loomad ja asjad jääwad oma koha pääle 11. septembri õhtu kella 5-ni, ning peawad pääle näituse lõppu 24 tunni aja sees näituse platfilt ära wiidud saama. Asjade eest, mis

tähendatud aja sees ära viidud ei ole, ei vastuta näituse toimefond mitte.

Auuhinnamõistmise seadused.

§ 19. Auuhinna mõistmine saab jaoskondade järele näituse toimekonna poolt valitud auuhinnamõistjate komisjonide läbi toimeratud.

§ 20. Auuhinnamõistjad ei või selles jaoskonnas, kus nad ise auuhinnamõistjad on, mitte asju ega loomi auuhinna saamiseks välja panna (auuhinna tahtmata aga küll).

§ 21. Väljapanekjad on kohustatud, auuhinnamõistjate nõudmise pääle neile oma väljapandud asju ise ehk oma asemikkude läbi otsustamiseks kohalisel viisil ette seadma.

§ 22. Auuhinnamõistmine sünnib numbrite andmise läbi. Suhtub, et mitmel asjal ühesuurune üldine hääduse number välja tuleb, siis võrdlewad auuhinnamõistjad need asjad uuesti iseseksis ja teewad häälteenamusega otsuse.

§ 23. Auuhinnamõistmise juures piawad järgmised määrused tähele pandud saama :

1. Hobuste jaoskonnas: a) Täiskaswanud hobused piawad vähemalt 2 arschinat kõrged olema. b) Hobune piab vähemalt 1 aasta enne näitust väljapanekja omaks saanud olema. c)

- Wõistluse juures on omakasvatatud hobusel ostetud hobuse kõrwal eesõigus. d) Hobused kolmest aastast pääle piawad sõita ja wedada mõistma.
2. Weiste ja oskonnas: a) Sga tõuugu weised tulewad isefeskis wõrdlemise alla wõtta. b) Piimalehmad piawad 3—10 aastat wanad olema.
 - 3) Sigade juures tuleb kaswu, rammuwõtmise ja tõuu pääle rõhku panna.
 - 4) a) Willalammastel on lihalammade kõrwal eesõigus. b) Willalambad tulewad pügamata näitusele tuua.
 - 5) a) Wõid piab wähemalt 10 naela näitusele toodama. b) Wäljameo wõil on teiste wõi feltside kõrwal eesõigus.
 6. Wilja=, aia= ja metsa taimedest piab wähemalt 20 taime igast tõuust wälja pandama.
 7. Wilja= ja linaseemet piab wähemalt üks waff, heinaseemet 20 naela, aia=, metsa= ja keeduwilja seemet wähemalt 1 nael näitusele toodama.
 8. Linu toodagu wähemalt 20 naela.
 9. Öunade eest wõib I. auhinna ainult see saada, kellel wähemalt 30 öunapuud aias on, II. auhinna, kellel 20, ja III. auhinna, kellel wähemalt 10 öunapuud on. — Puudest piab wähemalt $2\frac{1}{3}$ taliöunapuid olema.
 10. Aia= ja keeduwiljadel, seemnetel ja taimedel piawad tõuu nimed juures olema.

11. Üleüldist I. auuhinda mesilastepidamise eest võib ainult see saada, kellel vähemalt 10 mesilaste peret fastpuudes aias on ja kellel kõik mesilastepidamises tarwisolewad kõige paremad abinõuud välja pandud on. Mesipuu piawad päält wäljamõetawate raamidega, kahe lennuauguga, korraldatawa auude- ja meeruumiga ja tarwiliku soojustega olema.

Mett tuleb vähemalt 10 naela, waha 3 naela wälja panna.

12. Raesterahwa käsitööde eest võib 1. auuhind ainult sellele antud saada, kellel vähemalt 3 nummert uuema aja nõudmise järele walmistatud töösid näitusele toodud on. — Auuhindade jagamise juures saawad telgedel kuetud tööd kõige rohkem tähele pandud.

§ 24. Raebtused auuhinnamõistmises tehtud wormi wigade üle tulewad kõige hiljemalt wiimisel näituse päewal kell 10 e. l. näituse toimekonna esimehele kirjalikult sisse anda.

§ 25. Lõpuotsus auuhinnamõistmises tehakse tarwilikul korral jaoskonna auuhinnamõistjate ja näituse toimekonna wolinikkude ühisel koosolekul.

§ 26. Auuhindade wäljajagamine sünnib wiimasil näituse päewal pärast lõunat näituse toimekonna poolt auuhinnamõistjate protokollide põhjusel.

